

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000225

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-07-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варинський Владислав Олексійович

2. Vladislav O. Varynskyi

Кваліфікація: к. політ. н.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-08-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національний університет "Одеська морська академія"

Код за ЄДРПОУ: 01127799

Місцезнаходження: вул. Дідріхсона, Одеса, 65029, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.884.04

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17, 10.19

Тема дисертації:

1. Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні.
2. Theoretical, Methodological, and Legal Framework for the Use of Artificial Intelligence in Ukraine.

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексне теоретико-правове та прикладне дослідження інформаційно-правових та адміністративно-правових засад обмеження та публічного адміністрування використання штучного інтелекту (ШІ) в Україні в умовах євроінтеграційного зближення та правового режиму воєнного стану. Обґрунтовано трансформацію предмета інформаційного права від статичного регулювання обігу інформації до комплексного врегулювання суспільних відносин, пов'язаних із процесами її автоматизованого створення, інтерпретації та генерації високоавтономними системами машинного походження. У роботі розкрито генезис доктринальних підходів до юридичного осмислення ШІ, типізовано функціональний, субстанційний та антропоцентричний вектори його розуміння. Запропоновано авторську правову дефініцію штучного інтелекту як автономної інтелектуальної системи машинного походження, що здатна до самонавчання й динамічної адаптації, та здійснено її чітке правове розмежування з Інтернетом речей (IoT). На основі концепції ціннісно-чутливого проектування та «етики відповідальності» розкрито аксіологічний вимір алгоритмічних моделей та доведено необхідність підпорядкування їх прагматичної ефективності

вимогам захисту людської гідності й збереження обов'язкового людського контролю. Значну увагу приділено аналізу міжнародного та європейського досвіду правового регулювання ШІ, зокрема ризик-орієнтованої моделі Регламенту (ЄС) 2024/1689 (Artificial Intelligence Act), Рамкової конвенції Ради Європи та специфіки децентралізованого підходу США й централізованого превентивно-наглядового режиму КНР. На основі категоріального апарату теорії права та адміністративного права обґрунтовано необхідність розширення класичної структури механізму правового регулювання шляхом включення до неї новітніх органічно-функціональних елементів: управління ризиками, оцінки відповідності, алгоритмічної прозорості, незалежного аудиту, сертифікації та превентивного державного нагляду. У дисертації розроблено концептуальну модель диференційованого нормативного обмеження систем ШІ у п'яти найбільш аксіологічно чутливих секторах: війсьній сфері (автономна зброя), медицині, правоохоронній діяльності, правосудді, освіті та науці. Сформульовано сутнісні критерії обмежень залежно від операційного контексту в межах моделей інтеграції людського оператора (human-in-the-loop, human-on-the-loop, human-out-of-the-loop) та мінімізації ризиків алгоритмічної упередженості (algorithmic bias) й «упередження автоматизації». Сформовано теоретико-методологічні засади цілісної ризик-орієнтованої правової політики у сфері ШІ, визначеної як системна діяльність держави з формування диференційованих правових режимів, де зміст заборон та обов'язків корелює із масштабом, тяжкістю й оборотністю впливу конкретної системи на права людини, демократію та національну безпеку. Запропоновано авторський аксіологічний ризик-орієнтований тест адміністративно-правової оцінки ШІ, що базується на ієрархії конституційних благ і включає чотири послідовні рівні: оцінку загрози життю та здоров'ю людини; вплив на національну безпеку; ступінь ризику для реалізації фундаментальних прав; вплив на функціонування демократичного врядування та верховенство права. Розроблено та обґрунтовано оптимальну для України мережеву (гібридну) інституційну модель публічного адміністрування ШІ, яка усуває конфлікт цілей між підтримкою інновацій та захистом прав і передбачає функціональну матрицю компетенцій між Кабінетом Міністрів України, Мінцифри, Національним компетентним органом нагляду (ЦОВВ зі спеціальним статусом), секторальними регуляторами, Уповноваженим ВРУ з прав людини та судовою системою. Для практичного впровадження моделі сформовано трирівневий узгоджений пакет нормативно-правових актів, що складається з рамкового Закону України «Про безпечне та відповідальне використання систем штучного інтелекту», проекту закону про внесення змін до базових актів (зокрема до ЗУ «Про адміністративну процедуру» щодо алгоритмічно підтриманих рішень та відтворюваного алгоритмічного сліду, законів про захист персональних даних, публічні закупівлі, електронні реєстри та доступ до інформації), а також процедурних постанов уряду. Систематизовано дванадцять взаємопов'язаних адміністративних процедур, що охоплюють повний життєвий цикл систем ШІ, та визначено особливості їх застосування у закритих безпекових секторах під час воєнного стану.

2. The thesis provides a comprehensive theoretical and applied study of the information-legal and administrative-legal frameworks for the restriction and public administration of artificial intelligence (AI) systems in Ukraine in the context of European integration alignment and the legal regime of martial law. The dissertation substantiates the transformation of the subject matter of information law from the static regulation of information circulation into a complex regulation of social relations arising from the automated creation, interpretation, and generation of information by highly autonomous systems of machine origin. The work reveals the genesis of doctrinal approaches to the legal conceptualisation of AI, categorising the functional, substantial, and anthropocentric vectors of its understanding. The author proposes a novel legal definition of artificial intelligence as an autonomous intellectual system of machine origin capable of self-learning and dynamic adaptation, and draws a clear legal distinction between AI and the Internet of Things (IoT). Based on the concepts of Value Sensitive Design and the "ethics of responsibility", the dissertation explores the axiological dimension of algorithmic models and demonstrates the necessity of subordinating their pragmatic efficiency to the imperatives of human dignity protection and the preservation of meaningful human control. Significant attention is devoted to the analysis of international and European experience in the legal regulation of AI, in particular the risk-based model of Regulation (EU) 2024/1689 (Artificial Intelligence Act), the Council of Europe Framework Convention, as well as the

specific features of the decentralized approach of the USA and the centralized preventive-supervisory regime of the PRC. Grounded on the categorical apparatus of the theory of law and administrative law, the study argues for the necessity of expanding the classical structure of the mechanism of legal regulation by incorporating novel organic-functional elements into it: risk management, conformity assessment, algorithmic transparency, independent audit, certification, and preventive state supervision. The thesis develops a conceptual model for the differentiated regulatory restriction of AI systems within five most axiologically sensitive sectors: the military sphere (autonomous weapons), medicine, law enforcement, justice, education and science. The essential criteria for restrictions are formulated depending on the operational context within the models of human operator integration (human-in-the-loop, human-on-the-loop, human-out-of-the-loop) and the mitigation of risks associated with algorithmic bias and automation bias. The study establishes the theoretical and methodological foundations of a holistic risk-based legal policy in the field of AI, defined as a systemic activity of the state aimed at forming differentiated legal regimes, where the scope of prohibitions and obligations correlates with the scale, severity, and reversibility of a specific system's impact on human rights, democracy, and national security. The author proposes an original axiological risk-based test for the administrative-legal assessment of AI, which is rooted in the hierarchy of constitutional goods and comprises four successive levels: assessment of threats to human life and health; impact on national security; the degree of risk to the exercise of fundamental rights; and the impact on the functioning of democratic governance and the rule of law. The dissertation designs and substantiates a network (hybrid) institutional model of public administration of AI optimal for Ukraine. This model eliminates the conflict of objectives between supporting innovation and protecting rights, and introduces a functional matrix of competences shared among the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Digital Transformation, the National Competent Supervisory Authority (a central executive body with special status), sectoral regulators, the Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights (Ombudsman), and the judiciary. For the practical implementation of the model, a three-tiered harmonised package of regulatory legal acts has been developed, consisting of the framework Law of Ukraine "On the Safe and Responsible Use of Artificial Intelligence Systems", a draft law on amendments to basic legislative acts (specifically to the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" regarding algorithmically supported decisions and the reproducible algorithmic trail, and laws on personal data protection, public procurement, public electronic registries, and access to information), as well as procedural government decrees. The study systematises twelve interconnected administrative procedures covering the full lifecycle of AI systems and defines the specificities of their application in closed security sectors during martial law.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Варинський В. Штучний інтелект в освіті: проблеми впровадження та регулювання. Створювальна сила знання : монографія. Книга друга / авт. кол. ; відп. ред.: І. А. Доннікова, Н. В. Кривцова. Київ : 7БЦ, 2025. С. 145–163.
- Варинський В. О. Сучасні напрямки соціально-правових досліджень штучного інтелекту. Наукові перспективи. 2022. №. 12 (30). С. 299–310. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12\(30\)-299-310](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-299-310)
- Варинський В. О. Правосуб'єктність штучного інтелекту: міф чи реальність. Юридична Україна. 2024. № 11. С. 60–68. DOI: 10.37749/2308-9639-2024-11(263)-6. URL: <https://yur-ukraine.com/pravosubyeektnist->

- Варинський В. О. Правосуб'єктність штучного інтелекту: критичний погляд на автономність. Інформація і право. 2024. № 4 (51). С. 83–94. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4\(51\).317919](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4(51).317919)
- Варинський В. О. Стан правового регулювання використання штучного інтелекту у законодавстві України. Юридична Україна. 2025. № 1. С. 40–50. DOI: 10.37749/2308-9639-2025-1(265)-6. URL: <https://yur-ukraine.com/stan-pravovogo-regulyuvannya-vykorystannya-shtuchnogo-intelektu-u-zakonodavstvi-ukrayiny>
- Варинський В. О. Соціально-правові чинники формування довіри до штучного інтелекту (Частина 1). Право і суспільство. 2025. № 6. С. 524–532. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.73>
- Варинський В. О. Основні підходи правового регулювання використання штучного інтелекту в освіті. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2025. № 69. С. 140–151. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.69.1.40-1.51>
- Варинський В. Алгоритмічне забезпечення охорони громадського порядку : правові межі застосування штучного інтелекту у діяльності правоохоронних органів. Академічні візії. 2025. № 48. С. 1–11. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/3189>
- Варинський В. О. Правова парадигма довіри до штучного інтелекту (Частина II). Право і суспільство. 2026. № 1. С. 258–264. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2026.1.1.33>
- Варинський В. О. Етичні та правові ризики застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності та діяльності спецслужб. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2026. №1 (35). С. 245–256. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2026.1.22>
- Варинський В. О. AI Акт як ризик-орієнтована модель правового обмеження застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності та діяльності спецслужб. Південноукраїнський правничий часопис. 2026. № 1. С. 134–141. DOI : <https://doi.org/10.32850/sulj.2026.1.23>
- Варинський В. Правове регулювання обмеження використання штучного інтелекту в медицині: основні міжнародні підходи. Український часопис міжнародного права. 2026. № 1. С. 21–33. DOI: <https://doi.org/10.36952/ujil.2026.1.3>
- Varynskyi V., Varynska A., Kostytsky M., Kushakova-Kostytska N. Information security and information hygiene on internet media. Nexo Revista Científica. 2021. Vol. 34. № 1. P. 120–128. DOI: <https://doi.org/10.5377/nexo.v34i01.11291>
- Varynskyi V., Shelever N., Yankovyi M., Pylyp V., Antalovtsi O., Halahan O. Use of the “electronic court” service as a means of citizens' access to the judiciary. Lex Humana. 2023. Vol. 16. № 1. P. 249–266. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2891>
- Rudenko O., Rafalskyi I., Yermak O., Varynskyi V., Konoplia Y. The potential and prospects of artificial intelligence use in strategic planning: issues of security and defense. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Vol. 14/02-XLIV. P. 6–12. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140244/papers/A_01.pdf
- Rudenko O., Zaika O., Varynskyi V., Kulchii I., Myroshnychenko A. Digitization of local self-government based on the use of artificial intelligence in the context of sustainable development. Edelweiss Applied Science and Technology. 2024. Vol. 8. № 6. P. 1467–1480. DOI: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2263>
- Varynskyi V. Health-saving technologies in the context of globalization. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). 2019. Vol. 8. Issue 4S. P. 63–67. DOI: 10.35940/ijrte.D1023.1184S19
- Varynskyi V., Donnikova I., Savinova N. Artificial intelligence in education: tool, object, «subject» of learning. Journal of International Legal Communication. 2023. Vol. 10. № 3. P. 46–55. DOI: <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.10.3.pp.46-55>
- Варинський В.О., Савінова Н.А. Два епізоди кримінальної юстиції майбутнього: футуристичний прогноз. Наукові читання присвячені пам'яті професора Т.А. Денисової : збірник матеріалів (м. Запоріжжя, 10 березня 2022 р.). Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2022. С. 308–311.

- Варинський В. Філософські засади концепції інтернету речей. Людина має право: соціально-гуманітарний дискурс у контексті реформаційних процесів в Україні: матеріали круглого столу (м. Одеса, 17 листопада 2022 р.). Одеса : ОДУВС, 2022. С. 15–18. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16985/1/SviRLYTSKAIA.pdf#page=16>
- Варинський В.О. Основні настанови резолюції Європарламенту про цивільно-правові норми в робототехніці та штучний інтелект: дайджест основних підходів. Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина : матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Івано-Франківськ, 5–6 травня 2023 р.). Івано-Франківськ, 2023. С. 78–81. URL: <https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/12/youth2023-r.pdf>
- Варинський В. Штучний інтелект та освіта. Створювальне знання: освіта для майбутнього : матеріали 6-го круглого столу в рамках науково-освітнього міжнародного проекту «Створювальне знання: науково-освітні практики 3.0» (м. Одеса, 9 червня 2023 р.). Одеса : НУОМА, 2023. С. 5–8. URL: http://onma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Materialy_6-go_kruglogo-stolu_23.pdf
- Варинський В. Штучний інтелект та проблеми безпеки. Сучасна парадигма публічного управління : збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 30 листопада – 2 грудня 2023 р.) / За наук. ред. к.е.н., доцента Стасишина А.В. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2024. С. 512–515. URL: https://nung.edu.ua/sites/default/files/2024-06/Збірник_5_Парадигма_2024.pdf
- Варинський В.О. Ризики використання елементів штучного інтелекту в розробках автономної зброї: на шляху визначень нормативних обмежень. Штучний інтелект у правовій практиці: межі та можливості: матеріали Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 15 березня 2024 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2024. С. 45–49. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7424/1/15_03_2024.pdf
- Варинський В. О., Савінова Н. А. Ефективність удосконалення законодавства та штучний інтелект. Проблеми інформаційного забезпечення та розвитку парламентського контролю в контексті Європейської та Євроатлантичної інтеграції України : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 25 квітня 2024 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2024. С. 107–111. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/konferenciya_25.04.2024.pdf
- Варинський В. Правосуб'єктність штучного інтелекту: впродовження ідей О. А. Баранова. Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації: шляхи до сталого розвитку та повоєнної відбудови : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 22 листопада 2024 р.). ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2024. С. 185–191. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/ukrayina_v_umovah_socialnoyi_ta_cifrovoyi_transformaciyi_maket.pdf
- Варинський В. Ризики використання ШІ в правосудді: огляд проблеми. Трансформаційні процеси правотворчої діяльності та парламентського контролю : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 30 жовтня 2025 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2025. С. 97–101. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_30.10.2025.pdf
- Варинський В. Основні критерії заборон використання ШІ за AI Act. Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації : теоретичні моделі правового регулювання штучного інтелекту : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 5 листопада 2025 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2025. С. 116–120. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_05.11.2025_1.pdf
- Варинський В.О. Нормативне регулювання використання штучного інтелекту у правосудді. Журнал східноєвропейського права. 2025. № 140. С. 291 – 299. DOI: <http://doi.org/10.71404/2409-6415.140.35>
- Варинський В. О. Оцінка впливу високоризикових систем штучного інтелекту на права людини як інструмент правової політики України. Академічні візії. 2026. Вип 53. DOI: <https://doi.org/10.66556/2786-586X.53.varynskyi-v>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U103538, 0125U001209, 0123U103748

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудінов Сергій Сергійович

2. Serhii S. Kudinov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07, 12.00.09, 21.07.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0582-1030

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації
Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 34979237

Місцезнаходження: вул. Верхньоключова, буд. 4, Київ, 03056, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тетерятник Ганна Костянтинівна

2. Hanna K. Teteriatnyk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8321-7912

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василенко Віктор Михайлович

2. Viktor Vasylenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9313-861X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Конопельський Віктор Ярославович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Конопельський Віктор Ярославович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мельнікова Олена

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна